

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 123
din 06.04.2011**

Dosar nr: 97/2007

Petiția nr: 1859 din data de 05.03.2007

Petent: T L

Reclamat: SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, T S

Obiect: fapte de discriminare în raporturile de muncă (formare, perfecționare, promovare profesională)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1. T L , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, cu sediul în Bacău, str. Arcadie Septilici, nr.2M, jud. Bacău

I.2.2. T S , cu domiciliul în str.

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin sesizarea înregistrată cu nr. 1859 din 05.03.2007, petenta susține că odată cu decizia noii conduceri a societății de a redirecționa activitatea Serviciului Marketing, pe care aceasta îl conducea, spre încă două birouri noi, a început acțiunea de discriminare asupra ei. Astfel, petenta arată că Directorul T S a numit-o pe doamna D.B., fostă colegă a acestuia, direct pe funcție de conducere, pe tot parcursul anului 2006 aproape toate propunerile referitoare la activitățile care au mai rămas din ce a fost Serviciul Marketing au rămas fără

feed-back de la manageri, petenta nemaifiind implicată în acțiunile care îi reveneau prin fișa postului, izolând-o astfel față de colegii care au preluat atitudinea managerilor.

2.2. De asemenea, susține că în octombrie 2006 a fost sancționată, acțiune pe care o consideră injustă și pe care a contestat-o în instanță. Tot în anul 2006 a fost exclusă din proiectele de informatică pe care le gestiona încă de la începutul implementării lor în societate, fiind dezavantajată din punct de vedere al formării, perfecționării și promovării profesionale. Precizează că i s-a creat imaginea unei persoane care are probleme de comunicare, simultan cu mutarea sa în unul din birourile cele mai izolate realizându-se astfel un cadru intimidant și ostil. În anul 2007 s-a hotărât retragerea tuturor competențelor pe care le avea în proiectul național SAP și transmiterea acestora tot unui fost coleg de al domnului S , nou angajat al societății.

III. Procedura de citare

3.1. Urmare plângerii înregistrată cu nr. 1859 din 05.03.2007, Colegiul a adoptat Hotărârea nr. 201 din 01.08.2007, dispunând următoarele: "1) Admite excepția lipsei calității procesuale pasive a domnului S T și excepția referitoare la identitatea de părți, de cauză și de obiect din dosarele nr. 2893/110/7416/2006 – depus la Tribunalul Bacău și dosarul nr. 97/2007 depus la CNCD. Având în vedere faptul că petenta s-a adresat întâi instanței de judecată și apoi Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director apreciază că, odată ce petenta a ales o cale trebuie să o urmeze numai pe aceea, respective trebuie să aștepte pronunțarea instanței judecătorești; 2) Respinge excepția de necompetență în soluționarea obiectului petiției a Colegiului director al CNCD și excepția imposibilității administrării de noi probe...".

3.2. Urmare exercitării căilor de atac împotriva hotărârii CNCD de către petentă, Curtea de Apel Bacău a pronunțat sentința civilă nr. 157 din 10 decembrie 2007 și a dispus anularea hotărârii nr. 201/01.08.2007. Împotriva sentinței civile nr. 201, părțile au declarat recurs. Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat decizia civilă nr. 907 din 11.02.2009 respingând recursurile în cauză.

3.3. Urmare anulării hotărârii, în considerarea motivelor reținute de Curtea de Apel Bacău și Înalta Curte de Casație și Justiție, CNCD a procedat la soluționarea plângerii. În temeiul art. 20 alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.4. Prin adresa nr.6672 din 06.07.2009 a fost citată petenta. Prin adresa nr. 6671 din 06.07.2009 a fost citată SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 28.07.2009, iar părțile nu s-au prezentat.

3.5. Prin adresa înregistrată cu nr. 6890 din 15.07.2009 petenta a invocat existența unor motive de sănătate ce o împiedică în formularea apărării și a solicitat termen în vederea angajării unui apărător ales. Colegiul a acordat un termen nou și a procedat la recitarea părților.

3.6. Prin adresa nr. 7175 din 27.07.2009 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 7176 din 27.07.2009 a fost citată SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru data de 25.08.2009. Prin adresa cu nr. 7950 din 27.08.2009, în temeiul art. 40 din procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor în fața CNCD, s-a solicitat punctul de vedere, în legătură cu obiectul cauzei, S.C. FISE ”Electrica Serv” S.A. București.

3.7. Prin adresele cu nr. 7183 din 28.07.2009 și nr. 7748 din 21.08.2009 partea reclamată a solicitat termen pentru pregătirea apărării. Prin adresa cu nr. 8530 și 8522 din 21.09.2009, petenta a solicitat acordarea unui nou termen, invocând faptul că părțile au inițiat demersuri de soluționare pe cale amiabilă a conflictului de muncă. În acest sens, petenta a depus adresa părții reclamate nr. 7058 din 01.09.2009 cu privire la soluționarea litigiilor existente între părți.

3.8. Colegiul a acordat un nou termen și prin adresele nr. 7949/27.08.2009 și nr. 7951/27.08.2009 a citat părțile la data de 22.09.2009. La termen, părțile nu s-au prezentat.

3.9. Prin adresa cu nr. 8392 din 16.09.2009, nr. 8522 din 21.09.2009 precum și adresa cu nr. 7748 din 21.08.2009, părțile au solicitat acordarea unui nou termen având în vedere inițierea demersurilor între acestea de soluționare pe cale amiabilă a litigiilor existente. În acest sens, s-au depus la dosar Decizia SISE Moldova nr. 724 din 17.7.2009 și Decizia nr. 719 din 13.07.2009 prin care s-a dispus constituirea comisiei pentru analiza soluționării pe cale amiabilă a litigiilor dintre părți.

3.10. Prin adresele cu nr. 9928 din 10.11.2009, nr. 2666 din 08.04.2010, nr.9930 din 10.11.2009 și nr. 2665 din 08.04.2010, Colegiul a solicitat părților să comunice stadiul procesului de mediere dintre părți. Prin adresele înregistrate cu nr. 3350 din 28.04.2010 și 4599 din 08.06.2010, părțile au comunicat că procesul de mediere nu s-a încheiat cu soluționare pe cale amiabilă.

3.11. Având în vedere situația data, Colegiul a procedat la recitarea părților. Prin adresele nr. 6116 și nr. 6117 din 29.07.2010, părțile au fost citate pentru data de 14.09.2010. La termen, părțile nu s-au prezentat. Prin adresa cu nr. 7013 din 08.09.2010, petenta a solicitat termen pentru angajare apărător.

3.12. Prin adresa nr. 9117 din 12.11.2010 și nr. 9118 din 12.11.2010 părțile au fost citate pentru un nou termen, la 07.12.2010. Prin adresa nr. 9898 din 08.12.2010 a fost citată petenta, prin adresa nr. 9894 din 08.12.2010 a fost citată SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, prin reprezentant, iar prin adresa nr. 9895 din 08.12.2010 a fost citat domnul T S. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 18.01.2011. La termen, părțile nu s-au prezentat.

3.13. Consiliul a acordat termen pentru concluzii scrise la data de 25.02.2011. Părțile au comunicat concluzii scrise, la termene au depus note scrise precum și înscrisuri.

IV. Susținerile părților

4.1.1. Prin adresa nr. 1859/05.03.2007, petenta arată că este angajată la SC FISE „Electrica Serv SA” SISE „Electrica Moldova”. Începând cu 1 august 2005, noua conducere a FISE „Electrica Serv” SA București SISE „Electrica Moldova” a hotărât ca o parte din activitatea Serviciului Marketing pe care aceasta îl conducea să fie redirecționată spre încă două birouri noi: Biroul Ofertare Contractare și Biroul Administrativ, astfel efectuându-se angajări noi: la conducerea biroului Ofertare Contractare a fost numită doamna D B , fostă colegă a directorului T S . Petenta arată că pe tot parcursul anului 2006, aproape toate propunerile referitoare la activitățile care au mai rămas din ceea ce a fost Serviciul Marketing au rămas fără feed-back de la manageri, petenta nemaifiind implicată în acțiunile care îi reveneau prin fișa postului și fiind izolată de colegi.

4.1.2. În octombrie 2006 petenta a fost sancționată, dar a contestat sancțiunea în instanță. De asemenea, petenta precizează că în 2006 a fost exclusă din proiectele de informatică pe care le gestiona încă de la începutul implementării lor în companie, fiind dezavantajată din punct de vedere al formării, perfecționării și promovării profesionale. În decembrie 2006 conducerea a decis unirea unor activități sub conducerea dnei B , petenta considerându-se defavorizată în mod nejustificat. Petenta menționează în petiție că i s-a creat imaginea unei persoane care are probleme de comunicare, simultan cu mutarea sa într-un birou izolat realizându-se astfel un cadru intimidant și ostil.

4.1.3. În februarie 2007 s-a hotărât retragerea tuturor competențelor pe care petenta le avea în proiectul informatic național SAP, contribuindu-se astfel la involuția profesională a petentei, după cum reiese din petiție. În prezent petenta îndeplinește funcția de analist programator principal specialist în cadrul Serviciului Ofertare Marketing și susține că nu i se dă aproape nimic de făcut, îngrădindu-i-se astfel dreptul la muncă.

4.1.4. De asemenea, petenta susține că drepturile angajatorului date de art.3.1 al Regulamentului Intern al societății, art.5.3 al CCM și art.40 al Codului Muncii nu substituie însă respectarea Statutului societății, Statut pe care T S l-a încălcat prin emiterea unor decizii de schimbare a structurii organizatorice fără aprobarea Consiliului de Administrație, mai mult decât atât a încercat să obțină rezultate favorabile, împotriva sa, în litigiile de muncă, prin înlocuirea unor documente în întâmpinările formulate în Instanța de Judecată și chiar în fața CNCD, situație care în prezent face obiectul dosarului penal cu nr.7597/P/2007.

4.1.5. Referitor la competența materială a CNCD-ului pentru soluționarea petiției, petenta arată că prin sentința nr. 157/10.12.2007 Curtea de Apel Bacău a apreciat deja că cererea mea nr. 1859/2007, este de competența CNCD.

4.1.6. Totodată, petenta consideră că solicitarea de admitere a excepției calității pasive invocată de T S nu poate fi admisă având în vedere că *faptele comise există, sunt reale și se pot proba* iar pentru prejudiciile materiale și morale a solicitat despăgubiri Instanței. Aceste fapte, în conformitate cu OG 137/2000 sunt de natură contravențională și extrapolând, acceptarea de către

CNCD a solicitării domnului S , ar conduce la concluzia că o persoană fizică - care la un anumit moment ocupă un loc de muncă - poate săvârși oricât de multe fapte care atrag răspundere contravențională (binențeles exceptând situațiile de forță majoră-în situația prezentă nefiind cazul), căci aceste fapte nu trebuie să mai fie cercetate, sau să se mai constate, nu trebuie să se mai pedepsească faptele comise, dacă persoana respectivă între timp și-a schimbat locul de muncă.

4.1.7. Referitor la excepția lipsa de interes se arată că începând cu data de 1 august 2005, T S a început acțiunile sale de aplicare sistematică a unui tratament diferențiat, de preferință a altor colegi în locul petentei, pentru activitățile pe care le desfășurase fără niciun reproș profesional din partea conducerii sau a partenerilor de proiect. Acest tratament s-a manifestat atât prin toate formele posibile de excludere din activitățile și proiectele în care era parte cât și prin supunerea la un comportament de atingere a demnității și crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare și ofensatoare în ceea ce o privește pe aceasta. Doar prin competențele CNCD și în conformitate cu OG 137/200 (republicată) aceste fapte pot fi constatate și sancționate corespunzător. Dealtfel și Tribunalul Bacău a respins deja în data de 22.02.2011 excepția lipsei de interes invocată în dosarul nr. 3217/110/2007.

4.1.8. Față de toate cele expuse până în prezent, solicită CNCD să constate acțiunile de discriminare care i-au fost aplicate, așa cum sunt definite de OG 137/2000 republicată și să sancționeze corespunzător, în conformitate cu OG 137/2000 republicată, aceste acțiuni.

Susținerile părții reclamate, T S

5.1.1 Reclamatul formulează următoarele excepții: excepția necompetenței materiale CNCD; excepția lipsei calității procesuale pasive a subsemnatului S T ; Lipsa de interes a reclamatei T L . Pe fond respingerea cererii ca neintemeiată și nelegală pentru următoarele motive :

5.1.2. În fapt, petenta Țibu Loredana a formulat o plângere prin adresa nr.1859/05.03.2007 împotriva S.C. FISE "Electrica serv" SISE "Electrica Moldova" S.A. solicitând verificarea de către Consiliul Național de Combatere a Discriminării a încălcării dispozițiilor prevăzute în O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare. Am formulat prin intermediul paratului SISE "Electrica Moldova"apărări întemeiate pe lipsa calității procesuale pasive a persoanei fizice S T și pe existența identității de părți, cauză și obiect din dosarele nr. 2893/110/7416/2006 aflat pe rolul Tribunalului Bacău și dosarul nr. 97/2007 depus la C.N.C.D. Prin Hotărârea nr. 201/01.08.2007 C.N.C.D a admis excepția lipsei calității procesuale pasive și a constatat existența identității menționate. A apreciat Consiliul Director că, odată ce petenta a ales o cale trebuie să o urmeze numai pe aceea și să aștepte pronunțarea instanței judecătorești printr-o hotărâre irevocabilă. Pentru a admite excepția lipsei calității procesuale pasive Consiliul Director a apreciat, că petenta a formulat plângerea împotriva lui S T în calitate de director al societății și nu în calitate sa de persoană fizică.

Împotriva hotărârii petenta a formulat acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea hotărârii C.N.C.D.-ului și trimiterea cauzei spre rejudecare de către Colegiul director. Curtea de apel Bacău prin sentința civilă nr. 157/10.12.2007 a admis acțiunea reclamantei T L și a dispus anularea Hotărârii nr. 201/01.08.2007. Înalta Curte de Casație și Justiție prin încheierea din 11.02.2010 pronunțată în ds. nr. 1002/32/2007 a respins recursurile declarate de T L, S.C. FISE Electrica Serv S.A. și subsemnat. A apreciat I.C.C.J că C.N.C.D-ul va trebui să soluționeze cu prioritate excepția de necompetență materială, în raport de prevederile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare și după aceea să analizeze excepția lipsei calității procesuale pasive a lui S T

5.1.3. Astfel, cu privire la excepția de necompetență materială a CNCD, petentul susține că pentru a fi competent Colegiul Director să soluționeze petiția ar trebui să existe două situații comparabile, la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Obiectul unei petiții pentru a fi soluționate de Colegiu Director trebuie să se încadreze în conținutul art. 2 din ordonanța. Este evident că așa cum este formulată adresa nr. 1859/05.03.2007 cu denumire de petiție nu se înscrie în condițiile articolului 2 din ordonanța. Deciziile luate de conducerea societății vizau organizarea activității societății și au oferit posibilitatea petentei de a participa la toate concursurile, pe orice post și-a dorit aceasta. Rezultatele la concursuri au stabilit o altă ierarhie valorică. Faptul, că pe noul post a fost numită o altă persoană mai competentă profesional, aspect dovedit în urma unui concurs, nu constituie o discriminare în sensul art. 2 din lege. Ulterior persoana care a câștigat concursul a fost promovată la o societate mai mare și pe un post superior ca nivel de pregătire. Acest aspect nu face decât să confirme rezultatul concursului contestat. După ce postul a fost eliberat și societatea reorganizată, conducerea pentru a închide litigiile existente pe rolul instanțelor, i-a oferit petentei postul, pentru care a formulat un număr de 10 acțiuni în instanță și o plângere la C.N.C.D. Din probatoriul depus de petenta rezultă, că numirea acesteia pe post nu se datorează unui concurs ci numai dorinței noi conduceri de a pune capăt litigiilor. C.N.C.D-ul este necompetent material deoarece toate deciziile care sunt obiect presupus al discriminării fac obiectul sau au fost soluționate de către instanțele judecătorești, fiind apreciate ca litigii de muncă. În această situație îngrădirea dreptului la muncă a fost soluționată de către instanța de judecată și exclude competența materială a C.N.C.D.-ului.

5.1.4. Privitor la excepția lipsei calității procesuale pasive se arată că petenta prin plângerea adresată CNCD a chemat în judecată S.C. Filiala de întreținere și Servicii Energetice "Electrica Serv" S.A.-S.I.S.E. "Electrica Moldova". Această societate era reprezentată de Directorul T S. Din conținutul plângerii rezultă, fără putință de tăgadă, că nu a formulat cereri și împotriva persoanei fizice T S. La termenul din 17 iulie 2007 prin precizări, petenta nu a solicitat introducerea în cauză a persoanei fizice S T. De altfel, apărările reclamatului în fața Consiliului au fost formulate prin intermediul părții SISE Electrica Moldova, care avea calitatea de reclamat. Consiliul Director nu m-a introdus în cauză, tocmai pentru că, petenta nu a solicitat introducerea în cauză, iar dispozițiile procedurale nu permit lărgirea cadrului procesual după

patru ani. Înscrisul depus de petenta nu constituia o cerere de lărgire a cadrului procesual, ci numai un răspuns, care făcea referire la întâmpinarea depusă de societatea pe care o reprezintă. Reclamatul solicită Consiliul să observe, că faptele de care face vorbire petenta în înscrisul depus pe 17 iulie 2007 *ar fi putut fi săvârșite* de către acesta numai în calitate de director al SISE "Electrica Moldova" și nicidecum în calitate de persoană fizică.

5.1.5. Referitor la excepția lipsei de interes a petentei reclamatul susține că potrivit doctrinei interesul reprezintă folosul practic, imediat pe care îl are o parte pentru a putea pune în mișcare procedura judiciară. Pentru ca petenta să își poată justifica interesul în formularea unei petiții este necesar ca interesul să fie născut și actual, respectiv să existe la momentul la care se apelează la mijlocul procesual din conținutul acțiunii. Un interes care a trecut, a fost depășit, nu poate fi luat în considerare la analiza legitimității formulării petiției. Totodată, o altă condiție care justifică interesul este ca acesta să fie *personal și direct*, respectiv folosul practic să aparțină persoanei care recurge la formularea unei petiții ce deschide calea unei acțiuni în justiție. Ori, din modul în care petenta a formulat plângerea, precum și din conținutul acesteia, rezultă că petenta urmărește, prin promovarea petiției restabilirea situației sale profesionale anterioare deciziilor luate de conducerea societății, respectiv neîngradirea dreptului la muncă. Cum petenta a fost repusa în funcția ce făcea obiectul discriminării nu poate justifica în momentul de față un interes actual, legitim și personal în promovarea prezentei cereri, și prin urmare solicită să se admită și excepția lipsei de interes și să se respingă petiția ca fiind formulată de o persoană lipsită de interes.

5.1.6. Pe fond, solicită respingerea petiției ca neîntemeiată și nelegală.

Sușinerile părții reclamate SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”

5.2.1. SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova” solicită Consiliului să constate că plângerea petentei este neîntemeiată și nefondată, să se constate lipsa de obiect a acțiunii și să se respingă pentru următoarele considerente: În fapt, în perioada 2006-2010 la nivelul SISE Moldova au fost efectuate o serie de modificări ale structurii organizatorice, modificări impuse de piața serviciilor energetice. Modul în care directorul SISE „Electrica Moldova” își reorganizează compartimentele pentru a crește eficiența activității desfășurate, intră în competența acestuia, cu înștiințarea directorului general al Filialei de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” și fiecare salariat trebuie să se supună deciziilor managementului.

5.2.2. Motivația petentei precum că reorganizarea activității din anul 2008 a fost făcută pentru a fi destituită din funcția de șef de birou este voit exagerată, având în vedere raporturile de muncă dintre societate și angajata T L precum și neconformă cu realitatea, deoarece prin noua organigramă aprobată au fuzionat mai multe birouri. Astfel, Serviciul Coordonare Lucrări Energetice a fuzionat cu Biroul Tehnic, Consultanță, Coordonare Proiectare și cu Biroul

Coordonare Transporturi , activitatea acestora fiind preluată de Serviciul Coordonare Producție; Serviciul Aprovizionare a fuzionat cu Biroul Administrativ constituindu-se Serviciul Aprovizionare Administrativ, iar Biroul Ofertare Contractare a fuzionat cu Biroul Marketing - Vânzări, rezultând o singura structura, respectiv Serviciul Ofertare Marketing.

5.2.3. Prin toate deciziile adoptate (Decizia 714/21.12.2006 -anexa 1, Decizia 50/31.01.2008-anexa 2, Decizia 562/11.03.2009 -anexa 3 și Decizia 2561/21.12.2009) au fost create noi servicii prin fuzionarea celor existente sau au fost create servicii noi și desființate cele existente, care nu-și justificau existența.

5.2.4. Având în vedere documentele depuse de petentă la termenul din 07.12.2010, facem următoarele precizări: În ceea ce privește adresa SISE Moldova nr. 4580/28.05.2009 (anexa 5) prin care se solicită Filialei de Întreținere și Servicii Energetice "Electrica Serv" S.A. acordul pentru încheierea pe cale amiabilă a conflictului cu doamna Ț L , trebuie făcută precizarea că afirmațiile din aceasta pot fi calificate drept subiective, având în vedere faptul că este semnată de către un reprezentant sindical și de către fostul director R G , care se află într-o relație de rudenie cu petenta; În ceea ce privește adresa S.C. FISE „Electrica Serv” S.Â. nr. 9100-3076/04.06.2009 prin care Filiala este de acord cu încheierea pe cale amiabilă a conflictului cu petenta, trebuie făcută precizarea că s-au făcut eforturi pentru ajungerea la un acord cu aceasta, în condițiile respectării CCM și a Codului muncii.

5.2.5. Printr-o comparație a structurii organizatorice stabilită prin Deciziei nr. 714/21.12.2006 și cea stabilită prin Decizia nr. 2561/21.12,2009 se poate observa că nu există asemănare între structuri, motiv pentru care nu se poate ajunge la concluzia că societatea noastră a recunoscut pretențiile petentei. Faptul că societatea nu a recunoscut pretențiile contestatoarei îl dovedesc și cu adresa nr. 116/08.01.2010 (anexa 7), din care reiese clar faptul că părțile nu au ajuns la nici o înțelegere iar numirea petentei în funcția de șef Birou Marketing nu este decât o consecință a modificării structurii organizatorice a societății, neavând nici o legătură cu acțiunile judecătorești făcute de aceasta. În ceea ce privește referatul consilierului juridic D C N nr.181/14.01.2010 în care prezintă consecințele pe care le-ar putea avea asupra unității numirea petentei în funcția de șef birou, dovedește încă o dată că, de fapt, Conducerea unității nu a urmărit discriminarea în nici un fel a acesteia și că s-au avut în vedere doar acele interese ce privesc adaptarea la noile condiții impuse de piață .

Punctul de vedere al SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA

5.3.1. Direcția Generală a Filialei a fost sesizată în mai multe rânduri de către d-na Ț L , cu privire la faptul că postul de Șef Birou Marketing, pe care 1-a deținut anterior datei de 28.12.2006, a fost desființat prin reorganizarea sucursalei și cu privire la faptul că dânsa este tratată necorespunzător pregătirii profesionale de către conducerea SISE ELECTRICA MOLDOVA..

5.3.2. Deși Direcția Generală a Filialei a încercat să rezolve aspectele prezentate în aceste sesizări pe cale amiabilă, soluționarea acestora nu a fost posibilă întrucât conform Statutului societății, Regulamentului de Organizare și Funcționare, Regulamentului Intern, Directorul General nu are competențe în această materie. Astfel, Potrivit art. 20 lit.a) din Statutului societății Electrica Serv, Consiliul de Administrație „aprobă structura organizatorică și regulamentul de organizare și funcționare ale "Electrica Serv" - S.A". Consiliul de Administrație a delegat atribuțiile privind personalul din subordine către conducerile sucursalelor societății.

5.3.3. În concluzie, Directorul General al Filialei nu are competența de a aproba structura organizatorică a sucursalelor, de a efectua cercetări disciplinare cu privire la personalul angajat al sucursalelor și de a stabili atribuțiile și fișele de post salariaților din cadrul sucursalelor.

5.3.4. De asemenea, trebuie menționat faptul că D-na Ț L a formulat mai multe acțiuni care formează obiectul dosarelor aflate pe rolul instanțelor de judecată, în unele dintre aceste dosare fiind pronunțate hotărâri judecătorești. Prin urmare conducerea Filialei nu poate face aprecieri cu privire la respectarea sau nerespectarea dispozițiilor legale care reglementează raporturile de muncă din cadrul SISE ELECTRICA MOLDOVA.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiul ia act de sentința civilă nr. 157 din 10 decembrie 2007 pronunțată de Curtea de Apel Bacău și decizia civilă nr. 907 din 11.02.2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-a dispus anularea hotărârii CNCD. În esența, instanțele de judecată au statuat că CNCD trebuie să analizeze cu prioritate excepția de necompetență materială în raport de prevederile Art. 2 din O.G. nr. 137/ 2000 republicată și subsecvent excepțiile invocate de părți. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că părțile reclamate invocă excepția de necompetență materială a CNCD privind obiectul dedus soluționării, excepția lipsei calității procesuale pasive a reclamatului T S excepția lipsei interesului petentei și excepția lipsei obiectului plângerii dedus soluționării.

6.2. În raport de excepțiile invocate în cauză, Colegiul urmează a analiza cu prioritate excepția de necompetență. Corelativ obiectului plângerii, Colegiul reține că, prin petiția inițială (nr. 1859 din 05.03.2007), petenta invocă aspecte în legătură cu raporturile de muncă, în speță dezavantajarea din punctul de vedere al formării, perfecționării și a promovării profesionale, neimplicarea în activitățile corespunzătoare fișei postului, retragerea competențelor din proiectul informatic SAP comparativ cu doamna D B , numită de partea reclamată pe o funcție de conducere, respectiv acordarea unor atribuții domnului T V Petenta arată că aceste persoane sunt foști colegi ai părții reclamate T S Prin notele scrise înregistrate cu nr. 7776 din 31.07.2007, petenta subliniază că invocă fapte de discriminare directă și indirectă (art. 2 alin.1 și art. 2 alin.3) pe baza convingerilor (n.b. ce constau în atitudinea verticală față de unele solicitări

ale conducerii pe care le-a refuzat, i.e. refuz emitere cerere de ofertă achiziții inscripționari auto, refuz viză facturi, respectiv sesizarea DNA) și pe baza criteriului de nepotism (numirea doamnei D B , cunoștință mai veche a reclamatului și fostă colegă a acestuia, numirea domnului T V , cunoștință mai veche și fost coleg, respectiv numirea doamnei S R , cunoștință mai veche și fostă colegă, numirea doamnei L C , verisoară primară a soției reclamatului). Subsecvent, petenta invocă acte de hărțuire (art. 2 alin.5), discriminarea în legătură cu raporturile de muncă (Art. 6), modificarea atribuțiilor, formarea, promovarea, dispunerea de măsuri disciplinare, precum și prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Pe de altă parte, reclamatul, T S , arată că în cauză nu se întrunesc elementele constitutive ale discriminării potrivit art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Deciziile invocate de către petentă vizau modalitatea de organizare a societății, iar numirea pe posturi s-a făcut în baza unor concursuri. Ca atare, deciziile care sunt obiect presupus al discriminării fac obiectul sau au fost soluționate de către instanțele judecătorești, ca litigii de muncă, astfel încât îngrădirea dreptului la muncă a fost cenzurată de către instanța de judecată și exclude competența ratione materiae a CNCD.

6.3. În raport cu susținerile părților, Colegiul este de opinie că se impun următoarele precizări: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat autonomă, potrivit atribuțiilor sale stabilite prin O.G. nr. 137/2000 republicată, investighează, constată și sancționează contravențional fapte de discriminare, soluționând sesizările primite prin hotărâre a Colegiului Director, potrivit art. 20 alin.2 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.) „sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: „Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării”. Din coroborarea aceluiași texte (n.n. Art.1 și Art. 2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze plângerile întemeiate pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.4. În temeiul art. 20 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, persoana care se consideră discriminată are la îndemână dreptul la o acțiune pentru constatarea și sancționarea unei fapte de discriminare. Inițierea acestui demers declanșează o procedură specială care se finalizează prin adoptarea unui act administrativ-jurisdicțional care poate constata și sancționa contravențional persoana care a săvârșit fapta de discriminare (a se vedea Curtea Constituțională, Decizia nr. 444 din 31 martie 2009, în același sens Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008). Legiuitorul, dincolo de posibilitatea declanșării unei proceduri administrativ-jurisdicționale, în temeiul art. 27 alin.1 și alin. 2 al O.G. nr. 137/2000, reglementează dreptul persoanei care se consideră discriminată de a formula, în fața instanței de judecată, o cerere pentru acordarea de despăgubiri și

restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, în termen de 3 ani de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei (a se vedea Curtea Constituțională, Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007).

6.5. Astfel cum a statuat Colegiul în jurisprudența sa (spre exemplu hotărârea CNCD nr. 440 din 30.07.2008, hotărârea nr. 419 din 18.08.2009) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și instanțele judecătorești își circumstanțiază distinct competențele ratiōe materiae prin aplicarea O.G. nr. 137/2000, republicată. Consiliul este chemat să investigheze, să constate și să sancționeze încălcarea unei valori ocrotite de lege (O.G. nr. 137/2000), fapt declanșator ipso jure a răspunderii contravenționale în situația săvârșirii unui act de discriminare. Instanțele judecătorești, pe de altă parte, sunt chemate să acorde despăgubiri, să dispună restabilirea situației anterioare sau anularea situației create, potrivit dreptului comun, constatând existența unui fapt ilicit/delict (n.n. act de discriminare) prin care se cauzează un prejudiciu, ceea ce poate determina o eventuală răspundere delictuală, însă în nici o situație instanțele judecătorești nu sunt abilitate să sancționeze contravențional fapte de discriminare (pentru comparație a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 272 din 26 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 556 din 1 august 2003). Ca atare, trebuie precizat că O.G. nr. 137/2000, republicată, prin art.27, în acord cu prevederile art. 21 din Constituția României, potrivit cărora „orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime”, instituie posibilitatea persoanelor care se consideră discriminate să formuleze direct în fața instanței de judecată „o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxa judiciară de timbru și nu este condiționată de sesizarea Consiliului”.

6.6. Împrejurarea că persoana care se consideră discriminată recurge la exercitarea unei acțiuni în fața instanței de judecată, în temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000 ori în virtutea unui alt temei prevăzut de lege, nu înlătură ex tunc posibilitatea exercitării acțiunii de sesizare a CNCD, în baza art. 20 alin.1 respectiv a competenței ratiōe materiae a CNCD de a se pronunța cu privire la o astfel de sesizare. Or, în raport cu obiectul petiției, Colegiul director al CNCD este chemat prima facia să investigheze, să constate și să sancționeze, după caz, săvârșirea unor potențiale fapte de discriminare în legătură cu desfășurarea raporturilor de muncă, prin imputarea unor tratamente diferențiate pe baza convingerilor sau a unor criterii de nepotism. Pe de altă parte, așa cum arată inclusiv partea reclamată, instanța de judecată a fost chemată să dispună cu privire la un conflict de muncă, respectiv cu privire la legalitatea măsurilor dispuse față de petentă, potrivit reglementărilor în materia dreptului muncii. Or, CNCD nu se pronunță asupra legalității unor măsuri dispuse în legătură cu raporturile de muncă, cât asupra unor aspecte care ar putea intra sub incidența art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, în speță existența unui tratament diferențiat aplicabil unor situații comparabile, pe baza unui criteriu interzis, prin care se atinge un drept recunoscut de lege. În raport cu aceste considerente,

Colegiul director urmează a respinge excepția necompetenței CNCD, invocate de partea reclamată în cauză.

6.7. În strânsă legătură cu aspectele reținute mai sus și excepția lipsei obiectului invocat în cauză, Colegiul este de opinie că această excepție urmează a fi respinsă, întrucât fondul dedus soluționării CNCD, prin plângerea cu nr. 1859 din 05.03.2007 vizează alegația dezavantajării petentei din punctul de vedere al formării, al perfecționării și al promovării profesionale, al neimplicării în activitățile corespunzătoare fișei postului, retragerea competențelor ori a condițiilor de lucru, datorită convingerilor petentei și a unor criterii de nepotism. Împrejurarea că relațiile de muncă între părțile aflate în conflict au încetat de comun acord, că s-au inclus compensații de natură salarială pentru petentă, iar decizia în speță nu a fost atacată în fața instanțelor judecătorești de către aceasta este relevantă, însă nu este de natură a înlătura ab initio obiectul plângerii, întrucât acesta vizează chestiuni de fapt distincte de aspectul invocat de către partea reclamată. Pentru aceste considerente, Colegiul urmează a respinge excepția lipsei obiectului, invocat de partea reclamată în cauză.

6.8. Sub aspectul excepției lipsei interesului petentei invocate în cauză, Colegiul reține că în doctrina de specialitate se arată că întru sesizarea instanței de judecată, interesul trebuie să îndeplinească anumite condiții: 1. Să fie legitim, corespunzător legii materiale și procesuale, 2. Să fie personal și direct, 3. Să fie născut și actual (a se vedea M. T. , „Excepțiile procesuale în procesul civil”, ediția a II-a, Editura Universul Juridic).

6.9. În raport cu aceste elemente se impune a preciza că Ordonanța nr. 137/2000, republicată, în art. 20 alin.1 stipulează că „(1) *Persoana care se consideră discriminată* poate sesiza Consiliul (...)”, iar potrivit art. 20 alin.6 „*Persoana interesată* are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte (...)”. Similar, potrivit art. 5 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și a sesizărilor în fața C.N.C.D. publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008: „Petentul este *persoana care se consideră discriminată* și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa”. Potrivit art. 7 alin. 1 și alin.2 din procedura internă”(1). *Persoana interesată* este fie *persoana care se consideră discriminată* și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una dintre persoanele prevăzute la art. 8 alin. (1) și (2) ori alte *persoane care au un interes legitim* în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare”.

6.10. Așa cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007, „O.G. nr. 137/2000 este o reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat. Prin actul normativ menționat se asigură o interpretare unitară a principiilor generale de egalitate și de nediscriminare stabilite de către Constituția României, precum și de către documentele internaționale care au ca obiect eliminarea discriminărilor, ratificate de România, care alcătuiesc cadrul general în domeniu,

persoanele care se consideră discriminate având la dispoziție prevederi legale concrete în baza cărora pot solicita încetarea manifestărilor discriminatorii și repararea prejudiciului cauzat”.

6.11. Rezultă așadar că legiuitorul, pe de o parte, instituie protecția juridică împotriva discriminării, iar pe de altă parte, instituie în beneficiul persoanelor care se consideră discriminate dreptul la o acțiune în constatarea și sancționarea contravențională a unei discriminări, de către C.N.C.D. În speța dedusă soluționării, petenta a sesizat CNCD cu privire la exercitarea împotriva sa a unor acte sau fapte pe care aceasta le-a considerat ca fiind de natură discriminatorie, pe baza unor criterii precum convingerile sau nepotismul, solicitând în consecință investigarea, constatarea și sancționarea contravențională. Ca atare, în exercițiul acțiunii de sesizare a CNCD petenta urmărește afirmarea unui drept subiectiv recunoscut de către lege (dreptul la nediscriminare în raporturile de muncă), impută fapte de discriminare săvârșite împotriva persoanei sale, iar în raport cu O.G. nr. 137/2000 a solicitat investigarea și constatarea acestor fapte. În consecință, în raport cu prevederile O.G. nr. 137/2000, republicată, și plângerea petentei, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a respinge excepția lipsei interesului, invocată de partea reclamată în cauză.

6.12. Sub aspectul excepției lipsei calității procesuale pasive, Colegiul reține că partea reclamată invocă faptul că petenta nu a solicitat introducerea în cauză a persoanei fizice T S , la termenul din 17 iulie 2007 și nu a formulat cereri împotriva sa, motiv pentru care Colegiul nici nu l-a introdus în cauză. Pe de altă parte, apărările sale au fost formulate în calitate de director al societății reclamate. În plus, faptele imputate ar fi putut fi săvârșite numai în calitate de Director al SISE „Electrica Moldova” și nicidecum în calitate de persoană fizică.

6.13. Colegiul observă că prin plângerea inițială petenta s-a îndreptat împotriva SISE „Electrica Moldova”, în speță prin conducerea acesteia, iar prin notele scrise înregistrate cu nr. 7776 din 31.07.2007 petenta a invocat faptul că „numitul Suru Toma se face vinovat de săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 2 alin.4, 5, 6, art.6, art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată”. În raport cu aceste chestiuni, partea reclamată, în esență, invocă faptul că actele imputate emană de la persoana juridică, întrucât doar angajatorul avea atribuții în legătură cu aspectele invocate în fața CNCD.

6.14. Or, în speță, de plano, este aplicabil art. 35 din Decretul nr. 31/1954. Potrivit acestui text de lege „Persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale. Actele juridice făcute de organele persoanei juridice, în limitele puterilor care le-au fost conferite, sunt actele persoanei juridice însăși. Faptele ilicite săvârșite de organele sale obligă însăși persoana juridică, dacă au fost îndeplinite cu prilejul exercitării funcției lor. Faptele ilicite atrag și răspunderea personală a celui care le-a săvârșit, atât față de persoana juridică, cât și față de cel al treilea”. Așadar, răspunderea persoanei juridice nu exclude răspunderea personală a celui care a săvârșit faptele considerate ilicite (a se vedea în acest sens Sentința civilă nr. 1631 din 14.04.2009, Curtea de Apel București, secția contencios administrativ și fiscal). În consecință, în raport de plângere, astfel cum este formulată, și considerentele

de mai sus, Colegiul urmează să respingă excepția lipsei calității procesuale pasive, invocată de către partea reclamată în cauză.

6.15. Pe fond, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

6.16. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis.

6.17. Legătura de cauzalitate între tratamentul diferențiat și criteriul interzis este aplicabilă hărțuirii, reglementată în art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. În cazul hărțuirii raportul de cauzalitate este direct, iar acest aspect rezultă din însăși formularea legiuitorului, în speță „comportamentul *pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv*”. În ceea ce privește existența legăturii de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

6.18. Ca atare, Colegiul trebuie să analizeze din înscrisurile aflate la dosar în ce măsură se poate reține un raport de cauzalitate direct sau indirect între faptele imputate și un eventual criteriu invocat, respectiv existența unui raport de analogie sau comparabilitate între persoane în privința cărora s-a indus un tratament mai puțin favorabil.

6.19. Luând act de susținerile părților și de totalitatea înscrisurilor depuse la dosar, Colegiul reține că, prin plângerea inițială și notele scrise ulterioare, petenta pune în discuție redirectionarea activităților din serviciul în care își desfășura activitatea (serviciul marketing) spre alte două birouri (serviciul administrativ și serviciul ofertare contractare). În aceste condiții, la unul dintre birouri a fost numită doamna D B , iar în luna decembrie a anului 2006 activitatea celor două birouri a fost unită sub conducerea acesteia. În luna februarie 2007 s-au retras competențele petentei în cadrul programului SAP și transmise domnului T V . În luna decembrie 2006 când s-au creat cele 2 birouri (serviciu ofertare contractare și serviciul IT, telecomunicații) petenta a fost eliberată din funcția de conducere și au fost numiți D B și T V pe cele 2 birouri. Numirile au fost provizorii, iar pentru ocupare s-au organizat ulterior concursuri. În opinia petentei, concursurile au fost organizate după ce partea reclamată, T S , și-a declarat deja voința numind pe posturi persoanele pe care le preferă pe criteriu de nepotism. De altfel, petenta arată că singurul motiv pentru care s-a înscris la concursuri a fost pentru a le contesta. Numirile au avut în vedere pe doamna B D , pe domnul T V , pe doamna S R (foști colegi ai părții reclamate S T , cunoștințe mai vechi ale acestuia) și pe doamna L C (verișoară cu soția directorului).

6.20. Petenta invocă discriminarea directă și indirectă pe baza criteriului de convingeri și a criteriului de nepotism prin preferința în funcția de conducere serviciu aprovizionare a doamnei L C , în funcția de conducere șef birou IT, Telecomunicații a domnului T V , prin preferința pe postul de șef Birou contractare a doamnei D B , prin acțiunea de unificare a birourilor contractare, IT, respectiv acordarea poziției de conducere a acestora doamnei B , în funcție de conducere birou investiții a doamnei S R . În ceea ce privește concursul pentru ocuparea postului de șef birou IT, petenta consideră că s-a inclus condiția de studii superioare tehnice de specialitate pentru a se înlătura de la înscriere, consideră că nu s-a respectat legislația privind organizarea concursurilor, directorul a acționat abuziv prin neimplicarea petentei în proiecte tehnice și SAP. Petenta consideră că referatele întocmite de către alți angajați sunt aprobate, însă referatele sale care cuprind costuri mai mici nu sunt aprobate, la întâlniri de lucru sunt trimise alte persoane.

6.21. Petenta invocă acte de hărțuire, conform art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată, precum și incidența art. 5 și 6 din O.G. nr. 137/2000 în legătură cu faptul că nu s-a dat curs cererilor adresate conducerii, nerespectându-se prevederile regulamentului de ordine interioară în care se stipulează termen de 30 de zile pentru răspuns. În timpul cercetării disciplinare, în 11.10.2006 directorul a țipat și a gesticulat pe parcursul ședinței, acesta a făcut parte în mod abuziv din comisia de cercetare disciplinară, a impus termene

limită în ore, amenințări, retragerea telefonului mobil, neacordarea unor învoiri, neparticiparea la cursuri de perfecționare, iar prin ștampilarea de către reclamată a mașinii petentei cu ștampila unității, consideră că sunt incidente prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

6.22. Părțile reclamate arată că modificările invocate la nivelul birourilor și angajările indicate în speță s-au făcut prin deciziile companiei care au avut la bază motive de reorganizare, de modificare a structurii organizatorice, de privatizare, de eficientizare a activității și de adaptare la transformările economice cu implicație asupra profilului societății. În cadrul acestor demersuri s-au respectat prevederile contractului colectiv de muncă, s-au dispus concursuri de ocupare a posturilor în discuție. În ceea ce privește petenta, aceasta s-a înscris la concursul șef serviciu Ofertare, dar nu a participat efectiv la nici una dintre probe. În legătură cu actele de intimidare sau de hărțuire părțile reclamate consideră ca alegațiile în speță constituie păreri personale ale petentei, conducerea societății respectând legislația în vigoare în relațiile de muncă, în exercitarea raporturilor de muncă, ori în ceea ce privește sancționarea disciplinară. Cu privire la aspectele invocate există mai multe procese aflate pe rolul instanțelor de judecată, unele fiind soluționate favorabil societății, sub aspectul legalității măsurilor în cauză.

6.23. Colegiul reține că în primă instanță plângerea inițială a petentei se fundamentează, în mod esențial, pe tratamentul diferit aplicat la situația sa, în comparație cu alți angajați ai societății reclamate. În notele scrise depuse ulterior, aceasta a invocat faptul că discriminarea la care a fost supusă are la bază criteriul de convingeri (atitudinea verticală față de solicitările conducerii manifestată prin refuzul emiterii unor cereri de ofertă achiziție inscripționări auto, adresarea de întrebări incomode aferente modului de efectuare a licitației de inscripționări auto, refuzul de a viza facturi care aparțineau contractului de inscripționări auto (expirat), sesizarea DNA cu privire la efectuarea unei licitații), respectiv criteriul de nepotism (considerarea situației de coleg al părții reclamate S T ori de vechi cunoștințe a acestuia, respectiv gradul de rudenie, verisoară cu soția părții reclamate S T).

6.24. Pornind de la premisa acestor aserțiuni rezultă în cauză că tratamentul diferit ar fi fost indus datorită convingerilor și al faptului că petenta nu a fost colegă ori cunoștință mai veche a părții reclamate. Se pune întrebarea în câmpul cărui criteriu se plasează aceste susțineri, în speță al unuia dintre criteriile interzise expres de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, respectiv „orice alt criteriu”. De plano, elementul de „convingeri” invocat de petentă este unul în terminis prevăzut de art. 2 alin.1, însă nu este și cazul elementului de „nepotism”. Acest aspect nu prejudiciază cazul, întrucât lista criteriilor enumerate în art. 2 alin.1 este una neexhaustivă, fapt determinat de utilizarea de către legiuitor a sintagmei „precum și orice alt criteriu”. Fundamentarea elementului determinant în discriminarea invocată pe baza criteriului de convingeri este asimilată, de către petentă, cu atitudinea verticală în exercitarea raporturilor de serviciu față de solicitările angajatorului, în legătură cu activitatea desfășurată, în speță refuzul de a emite anumite acte, de a viza anumite acte, de a adresa întrebări percepute ca incomode în legătură cu

anumite acte și, în ultimă instanță, sesizarea unor organisme specializate în cercetarea faptelor de corupție. Ca atare, acest element este plasat în legătură cu punctul de vedere al petentei exprimat prin poziția sa, verbal sau în scris, în exercitarea atribuțiilor de serviciu și indisolubil legate de acestea. Dincolo de faptul că „diferența de opinie” poate constitui de plano un motiv de discriminare, trebuie spus că, în speță, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că nu toate părerile sau convingerile unei persoane sunt de natură să intre sub protecția art. 9 din Convenție, statuând că în primul rând trebuie să ne raportăm la o formă de manifestare a religiei sau a convingerii printr-un anumit cult, învățământ, practici sau ritualuri, iar termenul de „practici” folosit de textul art. 9 nu acoperă orice act sau comportament public motivat sau influențat de o anumită religie sau convingere (a se vedea CEDO, cauza Pretty v. Anglia, 29 aprilie 2002, cauza Pichon ei Sajous v. Franța, 2 octombrie 2001). În ceea ce privește elementul de „nepotism”, Colegiul observă că acesta este invocat în legătură cu un fapt extern, anume caracterul de veche cunoștință sau fost coleg al părții reclamate, ori de un anumit grad de rudenie cu soția părții reclamate. Acest element, de plano, poate intra sub incidența a ceea ce legiuitorul numește „orice alt criteriu”.

6.25. Luând act de susținerile contradictorii ale părților, de probele depuse la dosar și de totalitatea înscrisurilor depuse de către părți, Colegiul reține că întreg complexul de împrejurări invocate în cauză, care pun în discuție justificarea drepturilor subiective ale petentei, sunt corelative, în primul rând, exercitării raporturilor de serviciu, indisolubil legate de calitatea deținută de partea reclamată în raport cu petenta, cât și invers.

6.26. În opinia petentei, așa cum arată și în concluziile scrise, actele părții reclamate au fost adoptate cu nerespectarea prevederilor legale aplicabile în domeniu. În acest sens sunt deciziile părții reclamate de despărțire a unor activități, iar apoi decizia de recreare a structurii inițiale s-a făcut fără aprobarea Consiliului de Administrație, angajarea doamnei D B pe un birou neexistent și promovarea acesteia cu nerespectarea etapelor de angajare, cu nerespectarea prevederilor contractului colectiv de muncă, pe o schemă de personal excedentară. În ceea ce privește angajarea domnului T V arată că s-a făcut abuziv, fără susținere de concurs, fără respectarea obligațiilor de afisare a posturilor vacante, și a obligațiilor privind promovarea, în condițiile stipulate de contractul colectiv de muncă. În acest sens arată că decizia adoptată de partea reclamată s-a făcut cu depășirea competențelor, așa cum s-a constatat de către Directorul General al SC Electrica SA și așa cum a constatat Prim Procurorul în dosarul penal nr. 7597/P/2007. Concursurile au fost organizate doar formal, întrucât partea reclamată își declarase deja voința prin numirea anumitor persoane și tocmai din aceste considerente petenta arată că s-a înscris pentru a putea contesta concursul. De asemenea, petenta consideră că degrevarea sa de anumite activități în cadrul anumitor programe și atribuirea acestor sarcini unor alte persoane s-a făcut cu omiterea competențelor profesionale și a atribuțiilor specifice funcțiilor îndeplinite, partea reclamată, deși neavând atribuții în legătură cu proiectul SAP, exercitând un abuz de autoritate și de nerespectare a regulamentului de ordine interioară. Similar, cererile adresate

conducerii nu au primit un răspuns în termenul prevăzut de regulamentul de ordine interioară. Petenta consideră că deciziile privind sancțiunile disciplinare, modificarea atribuțiilor de serviciu, operarea unor modificări în carnetul de muncă au fost nelegale, motiv pentru care le-a atacat în fața instanțelor de judecată.

6.27. Față de aspectele învederate de petentă, partea reclamată susține că prin deciziile adoptate au fost create noi servicii, prin fuzionarea celor existente sau au fost create servicii noi și desființate cele care nu își justificau existența. Aceste decizii au fost adoptate în conformitate cu regulamentul intern al societății, prevederile contractului colectiv de muncă și art. 40 din Codul muncii. În urma modificărilor operate la nivelul societății pentru toate posturile de conducere au fost organizate concursuri. Din carnetul de muncă al petentei se poate reține că aceasta a deținut funcții corespunzătoare cu pregătirea profesională, iar la data modificărilor operate în structurile societății, aceasta și-a păstrat clasa de salariare. Numirea unor alte persoane alături de petentă în programul SAP s-a întemeiat pe competențe profesionale, mutarea unor baze de date și centralizarea acestora. Procedurile de achiziții invocate de petentă s-au desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare. Ocuparea posturilor de către D B S R T V A H S S L C s-a făcut cu respectarea prevederilor legale, potrivit prevederilor contractului colectiv de muncă, în condiții de concurs. Petenta, deși s-a înscris la concurs pentru postul de șef serviciu Ofertare Marketing și șef Birou IT, nu a participat la nici o probă, respectiv a consemnat pe lucrare doar numele și prenumele. În legătură cu acțiunile imputate de intimidare, de participare la anumite întâlniri, ori sancționarea disciplinară, conducerea societății a respectat legislația în vigoare.

6.28. Coroborat susținerilor părților și înscrisurilor aflate la dosar, Colegiul ia act că potrivit art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, republicată „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”. În raport cu principiul inversării sarcinii probei aplicabil în materia nediscriminării, prevăzut în art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, republicată, astfel cum a reținut în jurisprudența sa (a se vedea Hotărârea nr. 180 din 17.07.2007, Hotărârea nr. 440 din 30.07.2008, Hotărârea nr. 292 din 14.05.2009 și altele) Colegiul a precizat că potrivit acestui principiu, persoana interesată, în cazul nostru petentul/petenta, trebuie să indice suficiente elemente care permit presupunerea existenței unei discriminări. Aceste elemente pot fi considerate ca mijloace de probă în sprijinul existenței unui tratament diferit (excludere, restricție, preferință, deosebire) aplicat petentului/petentei direct sau indirect, însă trebuie precizat că raportat la prevederile art.20 alin.6 obligația care incumbă petentului/petentei este de „a dovedi existența unor fapte”, ceea ce ne situează în domeniul principiului general al sarcinii probei ce revine petentului de a dovedi fapte, însă, ca excepție, legiuitorul stabilește „fapte care permit a presupune existența unei discriminări directe sau indirecte”, astfel cum este definită de O.G. nr.137/2000, republicată.

6.29. Acest aspect impune din punct de vedere procedural obligația petentului/petentei în susținerea afirmațiilor sale de a dovedi existența unei fapte, de natură a da naștere unei prezumții de tratament diferit aplicat pe baza unui criteriu interzis. În acest moment, persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. Or, sub acest aspect, se poate constata fără dubiu că rezultă excepția de la materia dreptului comun în ceea ce privește sarcina probei, devreme ce petentului nu îi incumbă obligația de a dovedi lipsa justificării tratamentului diferențiat (deosebire, excludere, restricție, preferință).

6.30. Desigur, trebuie subliniat că nu este impusă dovedirea unui fapt negativ, cât a unui fapt pozitiv concret strâns legat de o justificare obiectivă și rezonabilă. În absența unei explicații de natură a răsturna prezumția că un criteriu interzis a stat la baza tratamentului diferit, o jurisdicție sau o altă instanță competentă este în drept să constate existența unei discriminări. Aplicarea principiului inversării sarcinii probei este în mod similar contextualizat de Curtea Europeană de Justiție. Curtea a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile menționate ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

6.32. În cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law, Curtea Europeană de Justiție a statuat că aceleași reguli privind sarcina probei se aplică și hărțuirii, de vreme ce aceasta reprezintă o formă de discriminare. Instanța europeană a reținut: „În consecință, astfel cum rezultă din paragraful 54 din prezenta hotărâre, potrivit art. 10 (1) din Directiva 2000/78 și considerentul 32, regulile privind sarcina probei trebuie adaptate în situațiile în care există un caz de discriminare prima facie. În cazul în care reclamanta (n.n.) stabilește fapte pe baza cărora se poate prezuma că a avut loc o hărțuire, aplicarea efectivă a principiului egalității presupune ca sarcina probei să revină părâtului, care trebuie să demonstreze că nu a avut loc o hărțuire în circumstanțele cazului” (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law, 17 iulie 2008).

6.33. În raport de aceste considerente și de susținerile contradictorii ale părților, Colegiul observă că în cauza dedusă soluționării întreg complexul de împrejurări care pun în discuție justificarea drepturilor subiective ale petentei sunt corelative, în primul rând, exercitării raporturilor de serviciu și sine qua non legate

atât de calitatea deținută de partea reclamată (angajator), cât și de cea deținută de petentă (angajat). În esență, măsurile adoptate de partea reclamată se plasează indisolubil în legătură cu raporturile de serviciu existente între părți și au ca izvor alegația caracterului îndeplinirii necorespunzătoare, defectuoase, nelegale, în esență abuzive, a atribuțiilor de serviciu prin care s-a adus atingere drepturilor petentei în relațiile de muncă. Poziționările părților în raport de situația de fapt vizează esențialmente caracterul actelor dispuse, unele contestate de petentă și valorificate în fața instanțelor de judecată sau a organelor de cercetare penală, sub aspectul legalității. Atât petenta, cât și partea reclamată își fundamentează pozițiile pe caracterul nelegal versus legal al măsurilor dispuse.

6.34. Susținerile petentei, atât de plano, cât și ipso facto, sunt de natură a prezuma aspecte care plasează cazul în legătură cu o vătămare a drepturilor subiective ce țin de motive care sunt inexorabil legate de caracterul potențial nelegal al actelor imputate. Or, din înscrisurile dosarului și din elementele de fapt supuse analizei, motivele de discriminare invocate de petentă se confundă esențialmente cu motive de nelegalitate imputabile părții reclamate în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

6.35. Ca atare, prezumțiile care se nasc din acest cumul de fapte sunt corelative unor probleme de legalitate care exced ipotezelor reglementate de art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 ori art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție, „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (a se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție). Constatând că aspectele sesizate exced ipotezelor Art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, devine redundantă analiza incidenței art. 5, art. 6 sau art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

6.36. Pe de altă parte, trebuie subliniat că în considerarea relațiilor de serviciu și a respectării drepturilor persoanelor, legiuitorul a incriminat abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, precum și abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi. Potrivit art. 246 privind abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor „Fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani”. Potrivit art. 247 privind abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi „Îngrădirea, de către un funcționar public, a folosinței sau a exercițiului drepturilor unei persoane ori crearea pentru aceasta a unei situații de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, convingeri, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani”. Potrivit art. 75 lit.c, indice 1, C. Pen. constituie circumstanță agravantă: „săvârșirea infracțiunii pe temei de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, convingeri, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA”. Legiuitorul a acordat o importanță deosebită faptelor care sunt săvârșite pe

temeiurile prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art.14 și subsecvent în legislația românească anti-discriminare, considerând că astfel de fapte aduc atingere valorilor sociale ocrotite de legea penală și, ca atare, au fost incriminate ca fiind agravate de circumstanța particulară a mobilului în cauză, constituind infracțiuni prevăzute și sancționate de legea penală.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență materială a CNCD invocată în cauză;
2. Respinge excepția lipsei obiectului plângerii invocată de către partea reclamată SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”;
3. Respinge excepția lipsei interesului petentei invocată de către partea reclamată, T S
4. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive, invocată de către partea reclamată, T S
5. Nu pot fi reținute aspecte care intră sub incidența prevederilor Art. 2 alin.1, Art. 2 alin.3 și Art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000, republicată;
6. Clasarea petiției;
7. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
8. O copie a hotărârii se va transmite părților: T L , cu domiciliul în SC FISE „Electrica Serv” SA - Sucursala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Moldova”, cu sediul în Bacău, Str. Arcadie Septilici nr. 2M, jud. Bacău; T S , cu domiciliul în
9. O copie a hotărârii se va transmite SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan - Membru

POP Ioana – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

VLAȘ Claudia Sorina - Membru

Data redactării 18.04.2011

Hotărâre Redactată: D.G. (motivele de fapt și de drept), Tehnored. A.P.
(obiect, descriere, susțineri părți), 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

